

University of Groningen

Bottom-up and top-down forces in a tropical intertidal ecosystem

de Fouw, Jimmy

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version

Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:
2016

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):

de Fouw, J. (2016). *Bottom-up and top-down forces in a tropical intertidal ecosystem: The interplay between seagrasses, bivalves and birds*. [Thesis fully internal (DIV), University of Groningen]. Rijksuniversiteit Groningen.

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

The publication may also be distributed here under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license. More information can be found on the University of Groningen website: <https://www.rug.nl/library/open-access/self-archiving-pure/taverne-amendment>.

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

Acknowledgements/Dankwoord

Ik schrijf dit dankwoord in het bos van Landgoed de Reehorst in Driebergen-Rijsenburg, mijn (zoveelste) voorlopige nieuwe woonplek. Hiermee sluit ik een leuke, bijzonder leerzame, maar ook bewogen periode af. Dit proefschrift zou hier niet gelegen hebben zonder de hulp van velen, die wil ik hierbij graag bedanken.

Jan, zonder jou was dit proefschrift nooit tot stand gekomen. Jij kunt als geen ander onderzoeksvoorstellen schrijven en wist daardoor een persoonlijke NWO-VIDI beurs binnen te halen. Ik heb veel respect voor je snelle creatieve manier van denken. Jouw enthousiasme en gedrevenheid voor het onderzoek is aanstekelijk. Aan jouw bureau, - of midden op een wadplaat ergens in de Banc d'Arguin - zijn de eerste (soms voor mij in eerste instantie niet te volgen ;-) ruwe schetsjes van grafieken ontstaan. Schetsjes die vaak leidden tot mooie experimenten die nu uitgewerkt in dit proefschrift staan of reeds gepubliceerd zijn. Op het aantal publicaties die er nu al liggen (en nog gaan komen) mogen we trots zijn. Het is geweldig wat we in dit mooie project met z'n allen hebben bereikt! Bedankt voor alles!

Tjisse, dit proefschrift had er zonder jou nooit in deze vorm gelegen. In ben je zeer dankbaar voor je persoonlijke betrokkenheid. In 2009 ging jij (en ik ook) voor het eerste naar Banc d'Arguin om daar onder andere Matthijs en Jan te ondersteunen. Er was meteen een klik. Gezien jouw 'bottom-up' kennis van kustsystemen lag het voor de hand om jou later formeel bij het VIDI project te betrekken. De ontstane mutualistische interactie met Jan, en het harde werken, resulteerde al heel vroeg in het project tot een mooie *Science* publicatie. Zowel je brede empirische als theoretische kennis is bijzonder en daar heb ik veel van geleerd. Ik hoop dat we elkaar nog veel blijven tegenkomen in het onderzoeksveld.

Theunis, toen ik jaren geleden jullie 'Mauritanië werk' onder ogen kreeg dacht ik: dit wil ik ook! Begin 2009 zat ik samen met Jan aan jouw bureau om te praten over een onderzoeksvoorstel in Barr al Hikman. Al snel zagen jij en Jan allerlei dwarsverbanden tussen de wadvlaktes van Barr al Hikman en Banc d'Arguin. Vanaf dat moment hadden wij regelmatig contact en Jan wist op een mooie manier de vergelijkingen, maar juist ook de tegenstellingen, van de twee gebieden uit te buiten in een mooi voorstel. Door logistieke redenen en onze drukke agenda's in Banc d'Arguin, komt Barr al Hikman niet meer terug in dit proefschrift. Het weerhield mij er niet van om (bijna) jaarlijks terug te keren naar deze plek en het feit dat ik daarmee te veel hooi op mijn vork nam is meerdere malen besproken. Theunis, de passie en de gedrevenheid waarmee jij je inzet voor het onderzoek is een enorme inspiratiebron voor mij. Op momenten dat ik dacht 'nu zijn we er' of 'hoe nu verder' kwam jij weer met nieuwe interessant oplossingen. Of ideeën die alles omgooide en het denkproces weer nieuwe energie gaven. De snelheid waarmee jij manuscripten van goed commentaar voorziet is ongekend. Bedankt voor dit alles!

Han, tijdens onze expedities was jouw creatieve manier van denken cruciaal en dat is in verschillende hoofdstukken terug te zien. De snelheid waarmee jij hypotheses genereert, maar ze ook weer aan de kant zet omdat je denkt dat het toch anders in elkaar zit, geeft een wetenschappelijke discussie een enorme impuls en energie. Tijdens de expedities heb je mij met een 'community ecology' bril naar kustsystemen laten kijken en daar heb ik veel van geleerd. Of het nu gaat om kanoeten, wenkkrabben, flamingo's, *Loripes*-

sen, vissen of zelfs 'knabbels en babbels' ;-), jij ziet altijd mogelijkheden voor interessante vragen en dat inspireert enorm!

Lieve Laura, ik denk dat ik niemand in dit dankwoord te kort doe wanneer ik zeg dat jij tijdens mijn aio-baan het allerbelangrijkste bent geweest voor mij. Jij was er altijd voor mij en het is moeilijk in woorden te omschrijven hoe belangrijk je steun is geweest tijdens de moeilijke momenten. Bedankt voor je liefde en gezelschap al die jaren. Ik zal je altijd dankbaar blijven hiervoor. Je passie, gedrevenheid en je kennis zijn in meerdere hoofdstukken terug te vinden en zonder jou waren deze er niet geweest. Je bent een aanwinst voor het onderzoek zowel wetenschappelijk als op het sociale vlak. We gaan vast nog heel van jou horen! Veel succes met je nieuwe post-doc.

Naast mijn begeleiders en de NIOZ assistentie komt een proefschrift niet tot stand zonder de hulp van studenten. Jeroen, Emma en Eva jullie bijdrage was erg belangrijk voor een aantal hoofdstukken. Veel dank voor jullie harde werken en jullie bijdrage om het werk op papier te krijgen! Dat jullie alle drie nu zelf als aio aan de slag zijn, zegt genoeg. Zet m op! Karin, jij natuurlijk ook bedankt voor je inzet en ik hoop dat je je passie voor de zee in de toekomstige aio-baan verder kunt uitbouwen. Verder dank aan alle studenten die binnen het Vidi project werkzaam waren en daardoor ook (indirect) een bijdrage hebben geleverd aan dit proefschrift: Vincent, Anne Phillipe, Erik Rosendaal, Marwa, Marieke, Rob (vergeef me als ik iemand vergeten ben!). Erik Jansen en Brecht ook bedankt voor jullie inzet.

Jan van de Kam, het is een eer dat jouw foto op de cover staat van dit proefschrift, bedankt! Jouw boeken, die je samen met vele anderen met veel passie en liefde voor de natuur hebt gemaakt zijn altijd erg inspirerend geweest. Tijdens expedities heb je niet alleen oog voor de foto's, maar je draait ook op een erg prettige manier mee in het team en daarmee ben je ook sfeerbepalend. Ik heb je er altijd erg graag bij. En, ik hoop dat de financiering voor ons boek nu snel lost komt!

Dick, bedankt dat je de lay-out van mijn proefschrift voor je rekening hebt genomen. Het is een erg mooi boekje geworden! Jouw rust en nuchterheid in de laatste fase gaven mij het vertrouwen dat het allemaal goed zou komen.

Mijn paranimfen, Olaf en Roeland, ik ben erg blij dat jullie op deze bijzondere dag aan mijn zijde staan. Roeland, onlangs kwamen we er achter dat we ondertussen al zo'n negen maanden samen op expeditie zijn geweest! We hebben samen bijzondere dingen meegemaakt en ik hoop dat we dat blijven doen. De manier hoe jij het Oman werk hebt opgepakt en het vuur daar hebt laten branden is geweldig. Samen met Maaike waren jullie erg fijne burens en ik heb genoten van de etentjes, biertjes en feestjes samen. Jullie dochter Isa is een schatje en ik wens jullie veel geluk met elkaar. Olaf, wat er ook gebeurt in het leven, jij blijft altijd rustig en stabiel. Erg fijne eigenschappen en ik hoop dat je die op deze dag ook een beetje naar mij uitstraalt ;-) We kennen elkaar al vanaf de wieg en ik ben blij dat wij elkaar blijven opzoeken. Ik altijd bij jou terecht kan. Verhuizen, biertje, filosofische gesprekken, het maakt niet uit. In mijn laatste jaar van mijn promotie stonden jij en Simone altijd voor mij klaar, ook in de mindere tijden en dat heeft mij enorm geholpen. Jullie kinderen, Arren en Ronja, zijn schatjes en daar geniet ik elke keer van.

Het NIOZ is een bijzonder marien onderzoeksinstituut. Het onderzoek is vaak baanbrekend en van erg hoog niveau. Iets waar we in Nederland trots op mogen zijn. Het is zorgelijk dat er in Nederland nog steeds wordt bezuinigd op dit soort onderzoek en ik hoop dat velen na mij de kans blijven krijgen om zich wetenschappelijk te ontplooiën binnen dit instituut. Ik wil de directie bedanken voor hun inzet en het feit dat ze tijdens deze roerige tijden het instituut draaiende hebben weten te houden. Laten we hopen op rustiger vaarwater! De afdeling Marine Ecology MEE (nu: Department of Coastal Systems, COS) is een van de afdelingen binnen het NIOZ. Henk, bedankt voor de faciliteiten die beschikbaar zijn gesteld binnen de afdeling. Zonder bijvoorbeeld het benthos-lab en de kennis die daar rond loopt, was dit onderzoek niet tot stand gekomen. Ik heb enorm veel geleerd tijdens de cursussen die binnen de groep zijn aangeboden. Iets wat jij hoog in het vaandel hebt en wat zorgt voor een goede opleiding als onderzoeker binnen de afdeling.

Thomas, voor een theoretisch bioloog ben je bijzonder goed empirisch onderbouwd ;-)
Ik had mij geen betere directe collega kunnen wensen. Je kritische manier van denken, je wiskundige inzichten maar ook je fijne sociale houding heb ik altijd enorm op prijs gesteld. Ik kijk ontzettend uit naar je proefschrift en succes met de laatste loodjes! En, neem van mij aan, die wegen het zwaarste. Matthijs, jouw gedrevenheid en je kennis van het Banc d'Arguin ecosysteem heeft mij (en het hele project) een springplank gegeven en daar heeft dit proefschrift enorm van geprofiteerd. Ik wens je veel succes met je nieuwe post-doc en geluk met Tamar, Veerle en Ravi in Frankrijk. Eelke, jij ook bedankt voor je inspanning tijdens de eerdere expeditie in 2007. Piet van den Hout, bedankt voor je persoonlijke interesse. Jouw passie voor de natuur en je gedrevenheid zijn aanstekelijk en ik heb erg genoten van het napraten over bijvoorbeeld 'MeesTV'. Jij kunt als geen ander situaties vangen in een metafoor: *je gooit elke dag een sinaasappel en vervolgens krijg je aan het einde van de week het hele kistje één keer terug*, dat omschreef exact mijn gevoel die dag. Allert, ik heb veel geleerd en erg genoten van de groepsdiscussies die jij organiseerde. Jouw deur stond altijd open voor mijn (statistische) vragen en in de eindfase van het afmaken van m'n proefschrift kon ik altijd bij je terecht voor advies. Bedankt daarvoor. Veel succes met je nieuwe post-doc baan en ik hoop dat we nog veel van je gaan horen! Kees, de manier waarop jij je onderzoek combineert met het toegepaste werk is voor mij een voorbeeld. Ik wist dat je bijzonder scherpe veldbioloog bent maar je hebt indruk op me gemaakt tijdens de Oman survey. Ik ben blij dat ik je daarbij heb betrokken.

Anne, Sander, Job, Bernard, Maarten, de assistentie binnen de vogelafdeling is van onschatbare waarde. Ik kon altijd bij jullie aankloppen voor hulp of vragen. Jullie pragmatische en innovatieve insteek hebben zeker bijgedragen aan dit proefschrift. Anne, bedankt voor de vogelvangerij en je ondersteuning tijdens de expedities. Zonder de kanoeten waren een aantal experimenten niet mogelijk geweest en had een aantal hoofdstukken in dit proefschrift niet bestaan. Bernard (en Jenny) jij ook bedankt voor de vangerij, je hulp tijdens de expeditie en de borreltjes bij jullie thuis in Oosterend. David en Eelke bedankt voor het blijven organiseren van de donderdagochtendsessies en het leiden van de discussies na afloop. Verder iedereen bedankt voor de goede sfeer op de afdeling,

Kees, Theunis, Anne, Maarten, Job, Sander, Roeland, Estefania, Eva, Thijs, Eldar, Tanya, Susanne, Ginny, Matthijs, Petra, Jan, Dennis, Anita, Kimberley, Thomas Leerink, Niamh, Maaïke, Julia, Jorge, Ineke, Sjoerd, Jacintha, Jutta, Daniel, Ysbrand, Jeremy, Casper, Eelke, Tamar, Roos, Jan Drent, Jaap, Rob Dekker, Henk, Anouk, David, Jennifer, Lisa, Andreas, Judith, Anneke, Pieternella, Lodewijk, Jeltje, Rob Dekker, Gerhard, Hans, Joanna, Marc, Rob Dapper, Olga, Rob Witbaard, Sarina en Katja. Michelle, the next generation, hope you will enjoy working in Banc d'Arguin as much as I did, looking forward to see your work progress, good luck.

Leo Maas, het was geweldig om met je te werken, jouw efficiënte en gedegen manier van werken hebben hoofdstuk 6 naar een hoger plan getild! Jim van Belzen en Johan van de Koppel (NIOZ-Yereseke) jullie ook bedankt voor jullie bijdrage aan dit proefschrift. Ik hoop dat we elkaar nog vaker gaan tegenkomen. Jim, ben benieuwd naar je proefschrift, O ja, die Ollanders kunne proat'n wa sie wille, n érepele blauuvn n érepele, waor je oek vandaon komme, loat je ni gek maoken hé ;-)

Janne en Lenze, jullie wil ik ook bedanken voor jullie ondersteuning en gezelschap tijdens de expeditie. Het dagelijks koken voor zo'n grote groep mensen is een hele prestatie. Lenze, dat jij het voor elkaar hebt gekregen om de keuken (bijna) vliegvrug te houden met je zelfgemaakte vliegenmepper kan ik nog steeds niet geloven. Janne, dat jij mij de kamer uit stuurde omdat ik weer met m'n zandslippers binnen kwam stampen, heeft mij wel aan het denken gezet. Na al die expedities waren mijn eigen maatstaven ten aanzien hygiëne wat vervaagd ;-)

Ondersteunende diensten, iedereen bedankt voor jullie inzet en hulp, het onderzoek op het NIOZ kan niet zonder jullie. In bijzonder Hilde, die altijd op tijd tickets wist te regelen voor onze expedities. Hans Malschaert, Wim Pol jullie ook bedankt voor het oplossen van allerlei computersoftware probleempjes. Johan van Heerwaarden en Edwin Keijzer van de de technische dienst bedankt voor jullie vakmanschap. En natuurlijk Meta, Anneke en Bert (en iedereen die ik vergeten ben!).

Twee van de drie P's: onze Arctische avonturen waren fantastisch. Wie had ooit gedacht dat onze eerste ideeën over migrerende steltlopers in 2005 op Taimyr zouden leiden tot zoveel mooie expedities en onze carrière zo zou gaan helpen!? Wat mij betreft zijn we nog lang niet klaar en gaat het nu pas écht beginnen, Raymond en Roeland tot snel! Bart Nolet, bedankt voor de persoonlijke gesprekken en interesse tijdens mijn aio-tijd. Al sinds mijn NIOO stage blijven we elkaar tegen het lijf lopen. Ik heb veel van je geleerd tijdens onze Taimyr-expeditie. Ondanks de tegenslagen dat jaar - het voorjaar begon laat en ons studie object werd op gegeten door de poolvossen - hebben we het toch voor elkaar gekregen om er een paper over te publiceren tijdens mijn aio-periode. Bart Ebbinge, jij natuurlijk ook bedankt dat je mij ooit de kans hebt gegeven om in Taimyr werkzaam te zijn. Jouke, hoewel het niet direct is terug te zien in dit proefschrift, indirect zeker wel. Jij hebt mij op Spitsbergen bijgebracht hoe je gedegen en gedetailleerd onderzoek doet, geweldig dat onze eerste ontmoeting met de IJsberen nu recent op papier staat!

Profs Joel Brown, Bob Holt and Tjeerd Bouma thank you for being in my reading committee, hope to see you at my defence and looking forward to your questions. Joel and

Bob, your lectures at the consumer-resource interaction course were really inspiring. Joel, it has been a pleasure working with you for two days on the mudflats of Oman, especially the private 'foraging theory' lesson at the campsite was great.

Je suis très reconnaissant aux autorités du Parc National du Banc d'Arguin (PNBA) pour leur autorisation de travailler et d'utiliser leurs installations dans le parc. Lemhaba Ould Yarba, Antonio Araujo merci pour vous être occupé de la logistique. Je voudrais également remercier mes compagnons à Iwik, merci pour votre hospitalité et votre contribution et coopération enthousiastes, Amadou Abderahmane Sall, Mohamed Camara, Hacén Ould Mohamed Abd, M'Bareck Ould Sangué, Baba and Sidi Ould Ely. Mohamed Vall, thank you for all your help, you're pleasant company and your positive way of looking to life. I hope we will meet in the future! Sidi Cheikh, it has been a pleasure working with you and thank you for all efforts. I am looking forward to see your Phd thesis, wish you success, good luck and see you soon! Hacén, thanks for your logistic help and also for you, good luck with finalizing your PhD!

Naast de NIOZ-ers was er ook interactie met Animal Ecology van Groningen Universiteit (nu Conservation ecology group). Daar ook iedereen bedankt die ik sprak tijdens congressen, in het veld, op Schier etc. Jeroen Reneerkens (en Allert, bedankt voor het organiseren van de Gaast meetings), Yvonne, Jeroen Onrust, Mo, Jesse, Mo, Rienk, Nathan, Janne, Joost, Christiaan en Martijn. Marjolijn Christianen, op de een of andere manier blijven onze paden elkaar kruisen en ik wil je bedanken voor je inzet tijdens de expeditie. Ik hoop dat het nog een keer tot een samenwerking komt. Naast de onderzoekers natuurlijk ook, Joyce, Ingeborg, Corine bedankt voor jullie ondersteuning.

Bij Radboud Universiteit wil als eerste Fons en Leon bedanken voor hun stimulerende discussies en het delen van biogeochemische kennis. Er ging een hele nieuwe wereld voor mij open, waar ik hopelijk in de toekomst nog veel meer over zal gaan leren. Maartje bedankt dat je mij met open armen ontving toen het schrijven wat minder ging en dat geld natuurlijk ook voor, Marlous, Valérie, Eva, Natan, Annieke, Marco, Sarah Faye en Jan Roelofs.

The Oman expeditions were nice distractions and would like to thank all the people who made it possible, Kees O, Symen, Roeland, Maaïke, Jan, Bruno, Marcel Kersten, Theo, Erik Janssen, Raymond, Wietske, Maja, Marc van Roomen, Bram, Leon, Jelle, Lenze, Kees C, Peter Olson, Petter Olsson, Gabriel and Brian. All people at ministry of Environment and Climate affairs, especially mr Ali al Kiyumi. Andy Thorpe (big goat ;-)) I have enjoyed every minute with you, your charisma is exceptional and you're the only person, of whom I know, turns a smile on people's face at the moment you arrive...this is us boys! Prof Reginald Victor and Andy Kwarteng, hope we can continue our collaboration and see each other in the future again. Omar, keen to see results of analysis! Ibrahim, let's hope for the best for your PhD and see you hopefully at NIOZ. Inshallah!

Iedereen op Schier bedankt voor leuke momenten samen, Ellen, Serena, Johan Eklöf, Maarten, Else, Kelly, Jeltje, Otto, Judith, Tom, Marc, Alma, Jan, Cynthia (bedankt voor de -last minute - Franse vertaling!). Els, op Schier konden we het meteen goed vinden en je gezelschap tijdens de Banc d'Arguin expeditie werd enorm op prijs gesteld. Nu moeten

zorgen dat onze Schier paper het licht gaat zien! Ik wil je bedanken voor de leuke samenwerking maar ook voor de inhoudelijke gesprekken en het samen delen van het lief en leed van het leven als jonge onderzoeker.

VRS Calidris wil ik ontzettend bedanken voor de geweldige vangnachten op het wad en de gezellige vroege ochtend borrels die daarop volgden. Wim (twee poten, twee ogen, twee vleugels...check!), meneer Kees Oosterbeek (beetje bazig type), Symen (T#ring...wat een bunzing), Thomas, Mo, Irene, Andre, Oscar (is het niet (1) is dan moet het (2) zijn en anders (3)...of begrijp ik jullie niet), Koos (kan er niks aan doen...familie-kwaaltje). Ik hoop dat er nog vele vangnachten gaan volgen en dat de geplande publicaties het daglicht gaan zien!

Sjoerd Dirksen, Jan van de Winden en Peter van Horssen de samenwerking in de jaren vóór mijn promotie bij buro Waardenburg waren al heel aangenaam. Ik hoop dat we onze klik en passie voor natuuronderzoek kunnen uitbreiden!

De Utrechtse matties, na jaren van afwezigheid door mijn verblijf op Texel namen jullie mij, bij mijn terugkomst in Utrecht, zonder probleem weer op in de groep. Bart Gouda, Bart 5bis, Jascha, Luuk, Merijn, Peer, Stijn en Tommie bedankt voor de kroegbezoekjes, biertjes in het park, BBQ's en het gezelschap tijdens de laatste schrijffase van mijn proefschrift in Utrecht (en jullie vriendinnen/vrouwen natuurlijk ook!). Maaike, jij bedankt voor het nakijken van de Nederlandse teksten en natuurlijk je vriendschap. Eigenlijk ben jij een van de matties ;-). Ik kom vast spoedig weer langs voor een klusje bij jou en Merijn, al was het maar om jullie kinderen, Milo en Sari, weer te zien!

Hans en Manon, jullie staan altijd onvoorwaardelijk voor mij klaar en dat waardeer ik enorm. Jullie steun tijdens de moeilijker momenten, zijn erg belangrijk voor mij geweest. Hans, ik geniet altijd heel erg van onze kooksessies, drinken van Belgische bier-tjes, slap ouwehoeren of diepgaande filosofische gesprekken tot in de late uurtjes. Fijn dat je vandaag het eten wil verzorgen en samen met mijn paranimfen het feest wil verzorgen. Jij ook Erik, hopelijk tot snel. Johan en Charlotte, ook bij jullie kon ik altijd terecht. Toen ik weer in Utrecht kwam wonen hebben jullie mij met open armen ontvangen, dat was erg fijn, bedankt! Johan, laten we onze random-film-keuze avonden weer oppakken want de film 'Les convoyeurs attentent' waarin het wereld record 'deuropenen' wordt verbroken blijft bijzonder. KNG56-ers, Bastiaan, Johanneke en Ellen leuk jullie weer te zien afgelopen jaar. Snel een concertje plannen in DB's en eten/drinken bij Oproer. Leo en Mies bedankt voor de maanden op de van der Duijnstraat.

Wouter, tijdens onze toevallig ontmoeting in Fontainebleau bleek al snel dat we naast het klimmen ook een zelfde passie hadden voor onderzoek, en dat jij vervolgens een cruciale bijdrage kon leveren aan hoofdstuk 3 in dit proefschrift is wat mij betreft best bijzonder. Ik hoop dat we onze toekomstplannen kunnen verwezenlijken in nieuwe mooie plannen. Dirk, roomie! Ben je zeer dankbaar dat je het aandurfde om samen in de flat te gaan wonen. Dat heeft mij de rust gegeven om de laatste loodjes van dit proefschrift af te maken. De klimtripjes waren daarbij een aangename afwisseling. Linda, de bouldertripjes naar Bleau waren ook met jou een erg aangename afwisseling. Stokbroodjes met Franse kaasjes en worstjes, en de glaasjes wijn bij de kampvuurtjes natuurlijk. Ingmar, leuk dat

we elkaar weer zijn tegengekomen en elkaar nu wat vaker zien. Klimmen/boulderen met jou is altijd erg ontspannend, ook de relativerende gesprekken over wetenschap in het algemeen vind ik een verademing. Ik hoop dat ik jou en Charlotte, Silas en Marik nog veel ga zien. Peter en Marjoleine, jullie zijn bijzonder warme personen en ik ben blij dat ik jullie in deze fase van mijn leven heb leren kennen, op nog vele jaren (met kap-salons;-)). Chris, je bent er niet bij vandaag omdat je je liefde achterna bent gegaan in Zuid-Amerika, het is je vergeven ;-). Verder, Ceciel, Jan-Thijs, Sander, Danique, Rens, Jan, Lars, Ruben, Lonneke, Marian, Renze, Stefan, Fleur, Teun, Chiara, Jorn, Roberto, Jelmer en iedereen in Sterk/Klimmuur: het is altijd gezellig met jullie!

Fleur en Maarten, ik ben erg blij dat jullie deze dag met mij willen delen! Jullie kinderen, Ties, Madelief en Jasmijn zijn goudklompjes en kan ik enorm van ze genieten. Ik zal mijn best doen om er vaker voor jullie te zijn. Binnenkort staat er een Efteling uitje gepland, met ome Sjim, daar kijk ik naar uit! Mam, fijn dat ook jij deze dag met mij wil delen. Je zult je vroeger wel eens afgevraagd hebben waar dat heen moest met je zoon. Vooral tijdens mijn wereldreis van 18 maanden wanneer ik weer eens een (te) lange tijd niks van mij had laten horen en ergens in India rond zwierf. Maar het is juist deze 'walk-about' geweest die zorgde voor een kantelpunt en mij heeft gestimuleerd om mijn liefde voor de natuur uit mijn vroege jeugd weer nieuw leven in te blazen. Bedankt voor je zorg, geduld en levenslessen die je mij hebt meegegeven.

Tot slot, jullie zijn mij allemaal even lief en sommigen van jullie heb ik de laatste jaren te weinig aandacht gegeven en ik zal mijn best doen om dat de komende tijd goed te maken, nogmaals dank!

Driebergen-Rijsenburg, maart 2016